

บทที่ 6

บทสรุป

หลังจากที่ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในปี พ.ศ. 2481 เป็นต้นมา จอมพล ป. พิบูลสงคราม ได้ปลุกกระแสมหาความรู้สึกร่วมกันของประชาชนให้เข้าสู่ภาวะสังคมใหม่ด้วยการออกกฎหมายเรื่องต่าง ๆ ออกมา ซึ่งล้วนแล้วแต่มีจุดประสงค์ในการเปลี่ยนแปลงขนบธรรมเนียมประเพณี และการเข้าสู่แบบแผนของอารยธรรมใหม่ทั้งสิ้น โดยปรากฏให้เห็นตั้งแต่ พ.ศ. 2482 เรื่อยไปจนถึง พ.ศ. 2487 โดยเน้นหนักเรื่องการแต่งกายของประชาชนไทยเป็นสำคัญ และต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างปัจจุบันทันด่วน ท่ามกลางสภาวะสงครามที่กำลังทวีความรุนแรง และการขยายอำนาจของชาติตะวันตก

ทั้งนี้จอมพล ป. พิบูลสงคราม ประารถนาอย่างยิ่งที่จะมิให้ประเทศไทยเป็นที่ดูถูกเหยียดหยามของชาติมหาอำนาจ ไม่ต้องการให้ต่างชาติมองว่าประเทศไทยเป็นชาติป่าเถื่อนล้าหลังและใช้ช้างเป็นเหตุผลในการเข้ายึดครองในที่สุด จึงต้องได้เร่งปรับปรุงวัฒนธรรมของชาติเป็นการใหญ่ โดยเฉพาะเรื่องการปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงการแต่งกายของผู้หญิงให้มีรูปแบบตามแบบผู้หญิงตะวันตก

การแต่งกายของผู้หญิงไทยแต่เดิมนั้น จะเริ่มจากราชสำนักก่อน แล้วจึงเผยแพร่สู่สามัญชน มีลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป แต่เมื่อถึงสมัยของ จอมพล ป. พิบูลสงครามกลับเป็นผู้มีความคิดเปลี่ยนแปลงเสียเอง การกระทำของจอมพล ป. พิบูลสงคราม จึงอยู่ในลักษณะของการด้านราชสำนัก เป็นความต้องการแสดงถึงความเป็นรัฐบาลสามัญชน และใช้อำนาจกระทำกับประชาชนให้เชื่อฟังโดยหวังผลประโยชน์ทางการเมือง และความมั่นคงของตนเอง โดยเฉพาะการกระทำกับผู้หญิงโดยใช้ร่างกายของผู้หญิงในการเผยแพร่ประชาธิปไตยในงานฉลองรัฐธรรมนูญ ตลอดจนใช้มายาคติความงามแบบตะวันตกเปลี่ยนแปลงรูปแบบการแต่งกายของผู้หญิงไทยเสียใหม่ โดยอ้างว่าเพื่อสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ ไม่ให้เป็นที่ดูหมิ่นดูแคลนของชาติอื่น มีผลให้รูปแบบการแต่งกายของผู้หญิงไทยมีการเปลี่ยนแปลงไป ตลอดจนได้สร้างความกดดันต่อผู้หญิง และส่งผลกระทบต่อผู้หญิงไทย โดยสรุปได้ดังนี้

มายาคติความงามของสตรีไทย พ.ศ. 2481- 2516 มีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

1. มายาคติความงามในยุคแรก (พ.ศ. 2481-2497)

มายาคติความงามจากตะวันตกที่เข้ามาในสังคมไทยมีผลให้รูปแบบความงามของผู้หญิงไทยเป็นดังนี้

1.1 **ด้านการแต่งกาย** มีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนจากการนุ่งโจงกระเบนห่มผ้าแถบหรือห่มสไบเฉียงมาเป็นการนุ่งผ้าถุง หรือนุ่งกระโปรง สวมเสื้อ สวมรองเท้า และสวมหมวก และพัฒนามาเป็นกระโปรงนิวลูด และแต่งกายเน้นรูปร่างสัดส่วนมากขึ้น มีการใช้เสื้อยกทรง และสเตย์รัดหน้าท้อง และมีแฟชั่นชุดอาบน้ำที่เห็นสัดส่วนชัดเจน

1.2 **ด้านการเสริมความงาม** มีการเปลี่ยนแปลงจากที่เคยเสริมความงามแบบไทยมาเป็นการใช้เครื่องสำอางจากตะวันตกมากขึ้น โดยเฉพาะเมื่อมีการประกาศให้เลิกรับประทานหมากแล้ว ผู้หญิงไทยเริ่มนิยมพ่นขาว และใช้ลิปสติกทาปากแบบผู้หญิงตะวันตกมากขึ้น ในยุคนี้ยังมีการนำนางสาวไทยมาโฆษณาเครื่องสำอางบางยี่ห้อด้วย

1.3 **ด้านทรงผม** มีการเปลี่ยนแปลงจากที่เคยไว้ผมทรงดอกกระพุ่ม และผมสั้นทรงอื่น ๆ ได้เปลี่ยนมาเป็นการไว้ผมยาวขึ้น และตัดหยิกเป็นลอน เป็นคลื่น

1.4 **ด้านรูปลักษณะเรือนร่าง** แม้จะรับรูปแบบการแต่งกายแบบตะวันตกเข้ามา แต่การเปลี่ยนแปลงทางด้านรูปลักษณะเรือนร่างมีลักษณะไม่ชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องความสูง พบว่าผู้หญิงไทยในยุคนี้ยังไม่มีพัฒนาการทางด้านร่างกายในเรื่องความสูงให้ทัดเทียมกับผู้หญิงตะวันตก อีกทั้งรูปหน้า เช่น จมูก ยังคงความเป็นไทย เนื่องจากยังไม่มีเทคโนโลยีด้านการศัลยกรรมความงามเข้ามาเกี่ยวข้อง แม้จะมีรูปแบบการแต่งหน้าด้วยเครื่องสำอางแบบตะวันตกมากขึ้น

2. มายาคติความงามในยุคที่สอง (พ.ศ. 2507-2516)

2.1 **การแต่งกาย** เน้นการเปิดเผยร่างกายให้เห็นเรือนร่างจริง ส่วนใหญ่เน้นให้เห็นเนื้อขาและช่วงขา ได้แก่ การนุ่งกระโปรงมินิสเกิร์ต กางเกงยัด การเกงม้อดที่รัดรัดต้นขา เป็นต้น

2.2 **การเสริมความงาม** การใช้เครื่องสำอางมีมากและมีให้เลือกอย่างหลากหลาย การแต่งหน้าเน้นดวงตาหวานคม คิ้วเข้ม ขอบตาชัดเจน และแต่งหน้าเข้มมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีมากยิ่งขึ้นในยุคนี้ได้แต่การเสริมหน้าอก การศัลยกรรมความงามผ่าตัด เสริมจมูก ทำตาสองชั้นเริ่มมีปรากฏแล้ว

2.3 **ทรงผม** มีความหลากหลายมากขึ้น ทั้งผมตัดเป็นลอน เป็นคลื่น ปลอยยาว เก๋ล้ำววย ผมหยิก ผมทรงรากไทร ตลอดจนการใช้วิกผมด้วย

2.4 **รูปลักษณะเรือนร่าง** มีการพัฒนาการทางด้านร่างกาย โดยเฉพาะความสูงที่มากขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าอิทธิพลของมายาคติความงามแบบตะวันตกประกอบกับรูปแบบเสื้อผ้าเครื่องแต่งกายมีส่วนผลักดันให้ผู้หญิงไทยมีพัฒนาการทางด้านร่างกายมากขึ้น สังเกตได้จากผู้เข้าประกวดนางสาวไทย และดาราดัง ๆ ในยุคนี้ ส่วนใหญ่มีความสูง โดยเฉลี่ยมากกว่า 160 เซนติเมตรขึ้นไป ผู้หญิงไทยยุคนี้ถูกมายาคติความงามครอบงำมากขึ้น เห็นได้จากการเสริมหน้าอก เสริมจมูก ทำตาสองชั้น และการทำศัลยกรรมเป็นต้น

มายาคติความงามได้ก่อให้เกิดความกดดันทางสังคมต่อสตรีไทย

1. มายาคติความงามได้ก่อให้เกิดความกดดันทางสังคมต่อสตรีไทยยุคแรก (พ.ศ. 2481- 2497)

มายาคติความงามในยุคนี้ได้ก่อให้เกิดความกดดันทางสังคมอย่างมาก เนื่องจากเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างปัจจุบันทันด่วน โดยรัฐบาลจอมพล ป. พิบูลสงคราม ต้องการจะเห็นผลทันตาทำให้ผู้หญิงไทยในขณะนั้นต้องดิ้นรนจัดหาเครื่องแต่งกายให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมกันเป็นการใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการสวมหมวก นุ่งกระโปรง นุ่งผ้าถุง สวมรองเท้า ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นความแปลกใหม่ในสังคมยุคนั้นทั้งสิ้น และไม่เพียงแต่เรื่องการแต่งกายเท่านั้น แม้แต่การแต่งหน้า และการดูแลผิวพรรณ ก็พบว่าในยุคนี้ได้มีการนำเข้าเครื่องสำอางจากต่างประเทศเข้ามาจำหน่ายแล้วด้วย

นอกจากนี้ความกดดันทางสังคมยังมาจากการที่ผู้หญิงมีปฏิสัมพันธ์กัน การพูดคุยในเรื่องการแต่งกาย เสริมสวยในกลุ่มผู้หญิงด้วยกัน ทำให้เกิดการเปรียบเทียบและสร้างความกดดัน เช่น การคุยถึงหมวกรูปทรงต่าง ๆ การแต่งกายตามแฟชั่นกระโปรงและเสื้อผ้า ทำให้ผู้หญิงต้องไปดิ้นรนแต่งกายให้สวยงาม

นอกจากนี้ ความต้องการเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนร่วมงาน และความไม่ต้องการถูกไล่ออกจากงาน หรือกระทบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่การงาน ทำให้ผู้หญิงในยุคนี้ต้องแต่งกายตามรัฐนิยมกันอย่างถ้วนหน้า

แฟชั่นกระโปรงและเสื้อผ้าตลอดจนรูปแบบการแต่งกายที่เปลี่ยนไปจากเดิม ทำให้ผู้หญิงอ้วน มีความรู้สึกอขายกผอม ในขณะที่ผู้หญิงที่ผอมเกินไปก็มีความรู้สึกอขายกมีเนื้อหนังขึ้นมาบ้าง ทั้งนี้ก็เนื่องมาจากมายาคติความงามจากตะวันตกเรื่องรูปทรงองเอวที่เข้ามาทำให้บรรดาผู้หญิงเหล่านี้เกิดความรู้สึกกดดันที่ไม่สามารถแต่งกายให้สวยงามเหมือนผู้หญิงที่มีรูปทรงองเอวตาม

แพชั่นได้ จึงต้องพากันดิ้นรนหาวิธีลดและเพิ่มน้ำหนักกันโดยการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เช่นแพทย์ที่เรียนจบมาจากต่างประเทศ ซึ่งมีอยู่น้อยในยุคนี

ในยุคนี้อาจพบว่ามายาคติความงามได้ทำให้ผู้หญิงรู้สึกไม่พอใจในความแก่ของตน และรู้สึกว่าความแก่คือความไม่สวยอีกด้วย นั่นคือความกลัวแก่ ตลอดจนความรู้สึกไม่อยากแก่ทำให้ผู้หญิงที่รู้สึกเช่นนี้ต้องเร่งทำการแต่งกาย มีความต้องการอยากเสริมหน้าอก สนใจซื้อเครื่องสำอางบำรุงผิวพรรณ และแต่งหน้าแต่งตาเป็นการใหญ่ ทั้งนี้ก็เพื่อต้องการทำตัวให้เป็นที่ถูกใจสามี หรือคนรัก เห็นได้ว่าในสังคมชายเป็นใหญ่นั้น ผู้ชายมีบทบาทต่อเรื่องความสวยความงามของผู้หญิงมาก ผู้หญิงจะรู้สึกกดดันมากทีเดียวหากความแก่จะกลายมาเป็นเหตุผลที่ทำให้สามีหรือคนรักรู้สึกเบื่อหน่าย อันอาจจะมีปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ หรือปัญหาครอบครัวตามมา เช่น กรณีการนอกใจ เป็นต้น

2. มายาคติความงามได้ก่อให้เกิดความกดดันทางสังคมต่อสตรีไทยยุคที่สอง (พ.ศ. 2507- 2516)

ในยุคนี้วงการแฟชั่น และวงการเสริมสวยก้าวหน้าขึ้นมาก อีกทั้งสถาบันความงามต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ส่งผลให้แฟชั่นในยุคนี้มีความหลากหลายกว่ายุคก่อนมาก

แฟชั่นประเภทเปิดเผยให้เห็นร่างกาย สัดส่วนชัดเจน เช่น กระโปรงสั้น เป็นที่นิยมมาก อีกทั้งชุดของผู้เข้าประกวดนางสาวไทยได้พัฒนารูปแบบมาเป็นชุดอาบน้ำที่มีความใกล้เคียงแบบตะวันตกมากขึ้น รวมไปถึงรูปร่างของนางแบบก็มีการพัฒนาใกล้เคียงกับตะวันตกมากขึ้น เห็นได้ชัดจากความสูงของผู้เข้าประกวดนางงามที่มีความสูงโดยเฉลี่ยมากกว่าในยุคแรก ทำให้แฟชั่นตามปกหนังสือ และภาพยนตร์ มีภาพของนางแบบใส่ชุดอาบน้ำ นางแบบใส่ชุดกระโปรงสั้นได้อย่างสวยงามเป็นจำนวนมาก มายาคติความงามที่เข้ามาในยุคนี้จึงทำให้ผู้หญิงที่อยากสวยเกิดความรู้สึกอยากเปลี่ยนแปลงร่างกายทรวดทรงของตนเองมากขึ้น เช่น การเสริมหน้าอก การศัลยกรรม การเสริมจมูก การทำตาสองชั้น เป็นต้น

นอกจากนี้เครื่องสำอางต่าง ๆ ในยุคนี้ก็มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น ผู้หญิงไทยในยุคนี้มีโอกาสเลือกใช้เครื่องสำอางได้หลากหลายยี่ห้อ อีกทั้งสีสันทันก็มีให้เลือกมากมาย แม้แต่ทรงผมในยุคนี้อีกมีความหลากหลายกว่ายุคแรกที่เน้นมัดตบเป็นหลัก ไม่ว่าจะเป็ผมเกล้าแบบต่าง ๆ ผมปล่อยยาว ผมทรงรากไทร เหล่านี้เป็นต้น

มายาคติความงามในยุคนี้ได้ทำให้ผู้หญิงที่ถูกมายาคติความงามครอบงำต่างพากันดิ้นรนกระทำกับร่างกายของตนเองเพื่อให้สวยงาม เพราะความสวยงามในยุคนี้เป็นเสมือนใบเบิกทางที่ผู้หญิงไทยสามารถจะนำมาใช้ในการกำหนดวิถีชีวิตได้ทีเดียว ไม่ว่าจะเป็โอกาสในการเลือกคู่ครอง

โอกาสของการได้งานทำ การมีชื่อเสียง เกียรติยศ เงินทอง ต่าง ๆ ผู้หญิงหลายคนในยุคนี้จึงล้วนใช้ความสวยงามของตนเองเป็นบันไดไปสู่ความสำเร็จ อาชีพดารา นางแบบ จึงเป็นความใฝ่ฝันของผู้หญิงหลาย ๆ คนในยุคนี้ ดังนั้นการแข่งขันเรื่องความสวยความงามจึงมีมากกว่ายุคที่แล้ว แม้แต่ในกลุ่มนิสิต นักศึกษาเอง ต่างพากันแต่งตัวตามแฟชั่น และแข่งขันกัน ความกดดันเรื่องความรู้สึกอยากสวยงามตามมายาคติแบบตะวันตกก็ยิ่งมีมากขึ้น จนนำไปสู่กระบวนการเสริมความงามด้วยการศัลยกรรม การลดความอ้วน การเสริมทรวงอกต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา

หากพิจารณาถึงความก้าวหน้าของวงการความสวยความงามที่มากขึ้นในยุคนี้แล้วพบว่า เหตุผลประการหนึ่งเป็นเพราะความใกล้ชิดกับสหรัฐอเมริกาที่ต้องการใช้ประเทศไทยเป็นยุทธศาสตร์ในการปิดกั้นและต่อสู้กับลัทธิคอมมิวนิสต์ที่กำลังคืบคลานเข้ามาสู่ประเทศไทยและภูมิภาคแถบนี้ ดังนั้นการตัดสินใจให้ผู้เข้าประกวดนางงามจักรวาลจากประเทศไทยได้ตำแหน่ง นับเป็นอุบายอย่างหนึ่งของสหรัฐฯ ในการที่จะตั้งฐานที่มั่นทุนนิยมในเอเชีย และต้องการให้ประเทศไทยเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก นอกจากนี้ทั้งแฟชั่น เครื่องแต่งกาย และเครื่องสำอางต่าง ๆ ที่มาจากสหรัฐฯ นั้นเหตุผลหนึ่งก็เพื่อหวังผลทางการค้ากับประเทศไทยด้วย

ยิ่งไปกว่านี้เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่สวยงามและมีทรัพยากรมากมาย หากพัฒนาในเรื่องท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักไปทั่วโลกได้ เศรษฐกิจภายในประเทศก็จะดีขึ้นเป็นลำดับ ประชาชนก็จะอยู่ดีกินดี โอกาสที่ระบอบคอมมิวนิสต์จะเข้ามาครอบงำก็ยากขึ้น ดังนั้นความต้องการที่จะให้เมืองไทยเป็นเมืองที่ฟูฟ่า มีสีสัน ตื่นตาตื่นใจ จึงต้องใช้มายาคติความงามตะวันตกกับร่างกายผู้หญิงไทยเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เมืองไทยเป็นที่รู้จักในฐานะที่เป็นเมืองที่น่าท่องเที่ยว ผู้คนแต่งกายทันสมัย เป็นที่รู้จักของนานาประเทศมากขึ้น

ดังนั้นแฟชั่นกระโปรงสั้น ตลอดจนชุดอาบน้ำ ชุดกระโปรงต่าง ๆ ที่เปิดเผยให้เห็นสัดส่วนของร่างกายผู้หญิงอย่างชัดเจนในยุคที่สองนี้จึงเป็นมายาคติความงามที่หล่อหลอมผู้หญิงรู้จักการแต่งกายให้เป็นที่ดึงดูดในเรื่องของการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ชื่อเสียงของประเทศ

จะเห็นได้ว่าแฟชั่นกระโปรงสั้น การเปลือยกายให้มองเห็นเรือนร่าง การมีคัพทต่าง ๆ เรียกผู้หญิงที่แต่งกายโป๊ เปลือย เช่น ดาวยั่ว ดาวโป๊ เกิดขึ้นในยุคนี้ทั้งสิ้น ประกอบกับอิทธิพลของสื่อภาพยนตร์ทั้งในเมืองไทยและต่างประเทศ และแฟชั่นจากอเมริกันที่หลากหลาย มีผลให้ผู้หญิงไทยแต่งกายโป๊กว่ายุคแรก เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยว ประกอบกับธุรกิจบริการ สถานบันเทิงต่าง ๆ มีมากขึ้นในยุคนี้ ซึ่งทุกที่ก็ล้วนแล้วแต่ใช้ผู้หญิงในการตอบสนองความบันเทิงเรีงรมย์ทั้งสิ้น ผู้หญิงไทยจึงลุ่มหลงอยู่กับมายาคติความงามแบบตะวันตก จนลืมนึกถึงศีลธรรมจรรยา ลืมเรื่องรักษาวลสงวนตัว ดังนั้นแม้ว่าในยุคนี้วัตถุจะเจริญมากขึ้น มีความทันสมัยมากขึ้นก็ตาม แต่ศีลธรรมก็เสื่อมลง คนในสังคมที่มีความคิดดีมีสำนึกดีเริ่มรู้สึกอึดอัด และเริ่มรู้สึก

ว่าผู้หญิงกำลังตกเป็นเหยื่อ ผู้หญิงมีค่าเป็นเพียงวัตถุทางเพศ ที่นำมาใช้ประโยชน์เพื่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสังคมที่มีชายเป็นใหญ่เท่านั้น

ผู้คนในสังคมโดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีการศึกษา เช่น นิสิต นักศึกษาเริ่มมองเห็นว่าการประกวดนางสาวไทยในยุคนี้ไม่ได้ช่วยให้เศรษฐกิจชาติดีขึ้น แต่ผลประโยชน์ของชาติกลับไปตกอยู่กับคนเพียงบางกลุ่ม โดยเฉพาะช่วงท้ายของยุคนี้เป็นยุคของจอมพล ถนอม กิตติขจร เป็นจอมเผด็จการที่เข้ามาบริหารประเทศเพื่อผลประโยชน์ต่อกลุ่มตนและพวกพ้อง ไม่ได้ทำให้ประชาชนอยู่ดีกินดีขึ้นแต่ประการใด ดังนั้นความรู้สึกของคนในสังคมจึงเริ่มต่อต้าน ความโหยหาประชาธิปไตยที่แท้จริงเริ่มปรากฏ จนในที่สุดการแสดงออกอย่างรุนแรงก็ปรากฏ เมื่อเกิดเหตุการณ์วิปโยคในวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 มีผลให้การประกวดนางสาวไทยต้องหยุดชะงักไปนานถึง 12 ปี

มายาคติความงามได้ส่งผลกระทบต่อสตรีไทยในด้านต่าง ๆ

1. มายาคติความงามได้ส่งผลกระทบต่อสตรีไทยในด้านต่าง ๆ ในยุคแรก (พ.ศ. 2481-2497)

ผลกระทบทางด้านร่างกายที่เกิดจากมายาคติความงามในยุคแรกนี้มีผลให้ร่างกายของผู้หญิงในยุคนี้เปลี่ยนแปลงไป ได้แก่ การที่ผู้หญิงไทยในยุคนี้มีการขีดฟันให้ขาวขึ้น มายาคติความงามเรื่องฟันขาวสวยกว่าฟันดำทำให้เกิดค่านิยมใหม่ในสังคมไทยที่ผู้หญิงหันมานิยมการมีฟันขาวกันมากขึ้น ผลกระทบนี้ส่งมาจนถึงปัจจุบันที่ไม่มีใครกลับไปนิยมการมีฟันดำอีก

นอกจากนี้ เมื่อผู้หญิงเริ่มไว้ผมยาว และเริ่มทำผมสั้นทรงอื่น ๆ อาทิ เลิกไว้ผมทรงดอกกระพุ่มแล้ว แฟชั่นผมตัดซึ่งได้เข้ามาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 7 ตอนต้น เป็นต้นมา เป็นมายาคติความงามจากตะวันตกก็ได้เข้ามาแทนที่ มีผลให้รูปแบบทรงผมของผู้หญิงไทยในยุคนี้เปลี่ยนแปลงไป และคงอยู่กับผู้หญิงไทยในยุคนี้อยู่นานทีเดียว หรือเรียกได้ว่า อยู่คู่กับผู้หญิงไทยมาจนถึงยุคนี้ ดังนั้น ความต้องการที่จะมีผมทรงสวยตามแฟชั่นผมตัด มีผลกระทบที่เกิดตามมาก็คือ ผู้หญิงไทยในยุคนี้บางคนถูกไฟฟ้าดูดตายจากการไปตัดผม และแม้ว่าจะมีผลกระทบถึงกับความตาย แต่ผู้หญิงไทยส่วนใหญ่ก็ยังคงตัดผมกันเนื่องจากมายาคติความงามที่ครอบงำสังคมไทยในยุคนี้อย่างเหนียวแน่นนั่นเอง

ผลกระทบที่เกิดกับร่างกายผู้หญิงไทยในยุคนี้ยังเกิดจากการที่ผู้หญิงมีการใส่ส้นเตี้ยรัดหน้าท้อง และการใช้คอร์เซ็ทหรือเกอร์เดิล อันเนื่องมาจากความต้องการที่จะมีทรวดทรงที่สวยงามตามแบบผู้หญิงตะวันตก แต่หารู้ไม่ว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นการทรมานร่างกายตนเองและเป็นผลเสียต่ออวัยวะภายใน เห็นได้ว่าการที่ผู้หญิงยอมอดอดจากการถูกบีบรัดเช่นนี้เป็นเพราะลุ่มหลงใน

มายาคติความงาม เป็นการกระทำที่ผู้หญิงคาดหวังว่าจะได้รับแต่ผลดี นั่นคือความรู้สึกพึงพอใจในความสุขของตัวเอง และรู้สึกมั่นใจต่อการปรากฏตัวในสังคม การกระทำเช่นนี้เป็นการลดความกดดันของตัวเองลงก็จริง แต่ผลเสียต่อร่างกายนั้นก็ได้รับคืบคลานเข้ามาอย่างช้า ๆ โดยที่ผู้หญิงไม่รู้สึกรู้สึกรู้ตัว

แม้แต่การยอมเจ็บปวดจากการแต่งหน้าแต่งตาก็เช่นเดียวกัน ผู้หญิงจะยอมทนเจ็บปวดจากการถอนคิ้วตัวเอง ยอมที่จะระคายเคืองตาจากยาหยอดตาที่ทำให้ตาหวาน ที่นิยมกันมากในยุคนี้ เพื่อที่จะสวยงามตามมายาคติความงามที่ครอบงำอยู่ โดยมิได้คำนึงถึงตัวเอง การที่ผู้หญิงยอมเจ็บปวดเพื่อจะให้เป็นที่ยอมรับในสังคมชายเป็นใหญ่เช่นนี้ สะท้อนให้เห็นถึงการยอมอยู่ใต้อำนาจ และการอดทนจากการถูกกดขี่ข่มเหง ที่เกิดขึ้นมาในประวัติศาสตร์อันยาวนานของการเป็นผู้หญิงไทยที่จะต้องทำตัวให้เป็นที่ถูกใจของชายเสมอมา

ไม่เพียงแต่การยอมเจ็บปวดจากการทำร้ายร่างกายตัวเองเท่านั้น ยังพบว่าผู้หญิงไทยในยุคนี้ยอมทรมานร่างกายจากการทิวโหย ยอมอดและลดอาหารเพื่อควบคุมน้ำหนัก และแสวงหาวิธีการลดความอ้วน อาทิ การปรึกษาแพทย์ให้ช่วยแก้ไขเรื่องรูปร่างให้ได้สวยงามตามมายาคติความงามที่คอยกำกับให้ต้องไปเดินร่นกระทำกับร่างกายของตนเองสารพัด ในขณะที่ผู้ชายไม่ต้องทำเช่นนั้น แต่ผู้ชายจะเป็นฝ่ายที่เฝ้าดูและคอยกำกับให้ผู้หญิงกระทำกับร่างกายตนเองให้สวยงามเป็นที่ถูกใจของผู้ชายเอง ในขณะที่ผู้หญิงจะไม่รู้สึกตัวว่าได้ทำร้ายร่างกายของตนเอง ผู้หญิงจะรู้สึกพอใจหากได้รับความชื่นชม รู้สึกวิตกกังวลน้อยลง และรู้สึกกดดันน้อยลง หากได้ทำตัวเป็นถูกใจของชาย นั่นก็เป็นเพราะสังคมหล่อหลอมให้ผู้หญิงรู้สึกเช่นนั้นจนกลายเป็นเรื่องปกติ ผู้หญิงจึงตกอยู่ในฐานะที่เป็นเหยื่อของความงามมาโดยตลอด ในขณะที่ฝ่ายชายไม่ต้องทำร้ายร่างกายตัวเองให้เป็นที่ถูกใจของหญิงเลย

ส่วนผลกระทบทางด้านอื่น ๆ อันนั้นแก่ผลกระทบทางด้านจิตใจนั้น เกิดจากความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วชนิดที่เรียกว่าตั้งตัวกันไม่ทัน ทำให้วิถีชีวิตของผู้หญิงไทยในยุคนี้ต้องเปลี่ยนแปลงอย่างกะทันหันจึงมีผลต่อสภาพจิตใจ โดยมีความรู้สึกสลดหดหู่ เนื่องจากไม่เคยพบเจอในสิ่งที่เกิดขึ้นมาก่อน อาทิ การให้นุ่งผ้าถุง นุ่งกระโปรง สวมหมวกสวมรองเท้า เป็นต้น

นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้นอย่างมากด้วย เนื่องจากบ้านเมืองอยู่ในภาวะสงคราม การถูกบังคับให้ต้องแต่งตัวสวยงามจึงทำให้ผู้หญิงที่มีรายได้น้อยเดือดร้อนมากที่สุดที่ต้องจัดหาเครื่องแต่งกายมาแต่งตัวให้เหมาะสมตามรัฐนิยม

ผลกระทบจากมายาคติความงามยังส่งผลถึงการดำเนินชีวิตประจำวัน อาทิ การเดินทาง ขึ้นรถลงเรือในสมัยนั้น ผู้หญิงไทยต้องคอยจับทั้งกระโปรงและหมวกให้วุ่นวายกันไปหมด

เพราะกลัวว่ากระโปรงจะเปิด และหมวกจะปลิว การไปติดต่อราชการก็ไม่ได้รับความสะดวกหากไม่แต่งกายให้ถูกต้อง อีกทั้งไม่ว่าฝนจะตกน้ำจะท่วม ก็ต้องแต่งกายกันให้ถูกต้อง ทำให้เกิดความทุลักทุเลอย่างมากโดยเฉพาะกับผู้หญิงสูงอายุถึงกับต้องนั่งใจกระเบนไว้ข้างในอีกชั้นเนื่องจากความไม่เคยชินต่อการแต่งกายแบบใหม่ บางคนก็ปฏิบัติตามเพื่อกันตำราจจับเท่านั้น ความสะดวกสบายในชีวิตประจำวันหายไปหมด แม้แต่การซื้อช้อปปิ้งก็แอบกระทำกัน เหมือนกับหมากเป็นยาเสพติดให้โทษ เป็นของผิดกฎหมายชั้นรุนแรง ทั้ง ๆ ที่หมากนั้นเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับวิถีชีวิตคนไทยมาช้านาน ทั้งหมากและพลูเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตคนไทยมาตั้งแต่เกิดจนตายก็ว่าได้ เราจะพบว่าหมากพลูมีอยู่ในพิธีกรรมของคนไทยเกือบทั้งหมด แม้แต่การต้อนรับขับสู้ในสมัยก่อน หมากพลูก็ถือเป็นของสำคัญ เพียงแค่ต้องการเปลี่ยนแปลงให้ผู้หญิงไทยมีพื้นที่มากขึ้น และต้องการสร้างค่านิยมใหม่ให้เกิดขึ้นในสังคมไทย แต่ผลที่เกิดขึ้นไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงไทยเท่านั้น ยังส่งผลถึงการแสดงความเป็นคนไทยและวัฒนธรรมไทยด้วย

2. มายาคติความงามได้ส่งผลกระทบต่อสตรีไทยในด้านต่าง ๆ ในยุคที่สอง (พ.ศ. 2507- 2516)

ในยุคที่สองนี้ เนื่องจากมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยี และวงการเสริมความงามต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ตลอดจนมีพัฒนาการตามแฟชั่นตะวันตกมากยิ่งขึ้น จึงทำให้ผลกระทบที่เกิดกับผู้หญิงมีมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งผลกระทบที่เกิดจากการเสริมหน้าอกด้วยการฉีดพาราฟิน ที่ทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้ หรือแม้แต่การที่ผู้หญิงยอมเจ็บปวดจากการทำศัลยกรรม การเสริมจมูกต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่เป็นการทำร้ายร่างกายตนเองทั้งสิ้น แต่เนื่องจากสภาพสังคมในช่วงเวลานี้มีส่วนกดดันให้ผู้หญิงไทยต้องทำเช่นนั้นอันเนื่องมาจากแฟชั่นที่หล่อหลอมให้หญิงส่วนใหญ่ลุ่มหลงไปกับมัน มายาคติความงามในยุคนี้จึงมีความสัมพันธ์ไปกับเทคโนโลยี หรืออาจกล่าวได้ว่าเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อความงามของผู้หญิงไทยในยุคนี้อย่างมาก

ร่างกายของผู้หญิงไทยในยุคนี้ถูกนำไปใช้ในการสร้างชื่อเสียงและประชาสัมพันธ์ให้ประเทศไทยมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักไปทั่วโลก จะเห็นได้ว่าการแข่งขันความงามในยุคนี้มีความเข้มข้นกว่ายุคแรกมาก ผู้หญิงในยุคนี้แข่งขันกันแต่งตัวมากขึ้น เนื่องมาจากผลพวงของความงามนั้นสามารถนำพาไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องคู่ครอง หน้าที่การงาน และชื่อเสียงเกียรติยศ การเข้าสู่อาชีพดารา นักร้อง นักแสดง นางแบบ ล้วนเป็นผลมาจากความงามทั้งสิ้น แต่สิ่งที่ผู้หญิงไทยในยุคนี้มองข้ามก็คือ ผลกระทบจากมายาคติความงามที่ครอบงำอยู่นั้นได้แฝงไปด้วยการทำร้ายและทำลายตัวเอง อาทิ ในเรื่องของความสิ้นเปลืองเงินทองที่หมดไปกับการแต่งกาย การซื้อเครื่องสำอางต่าง การเสริมความงาม การทำศัลยกรรมต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่ต้องใช้เงิน

ลงทุนทั้งสิ้น โดยผู้หญิงไม่เคยรู้ว่าได้ตกเป็นเหยื่อของธุรกิจความงาม ผู้ซึ่งหาผลประโยชน์จากผู้หญิงได้ไม่สิ้นสุดตราบไต่ที่ผู้หญิงยังลุ่มหลงอยู่ในมายาคติความงามเช่นนี้

นอกจากนี้ในเรื่องของคุณค่าของความเป็นผู้หญิงนั้น สังคมในยุคนี้ไม่ได้ให้คุณค่ากับการแต่งตัวโป๊เปลือย และไม่เห็นคุณค่าต่อการเป็นนางงามตกรอบ แต่ให้คุณค่าผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุที่มีราคาแพงกว่ามีค่า ความงามของผู้หญิงซื้อขายได้ โดยมีเรื่องทางเพศเข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการเป็นภรรยาบ่อย หรือการขายบริการทางเพศ

ยิ่งไปกว่านี้ความสวยงามของตัวผู้หญิงเอง ยังนำมาซึ่งความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินด้วย อาทิ การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การถูกข่มขืน จากผู้ชายที่มองเห็นผู้หญิงเป็นเพียงวัตถุทางเพศ ซึ่งเป็นอันตรายต่อทั้งร่างกายและจิตใจ หรืออาจทำร้ายจนผู้หญิงเสียชีวิตได้

ผลกระทบต่าง ๆ เหล่านี้อยู่กับผู้หญิงจนกลายเป็นเรื่องปกติ แต่ผู้หญิงส่วนใหญ่มองข้ามก็เพราะมายาคติความงามให้คำตอบแต่ในเรื่องของความงาม แต่ไม่เคยห่อหุ้มให้ผู้หญิงรู้ว่ามันได้ทำร้ายผู้หญิงอย่างไร

และในที่สุดเมื่อผู้คนในสังคมเริ่มรู้สึกที่ชีวิตและความเป็นอยู่ภายใต้ความเป็นเผด็จการไม่ได้ช่วยให้เศรษฐกิจชาติดีขึ้น แพ้ชั้นการแต่งกาย และการประกวดนางงามต่าง ๆ เป็นเรื่องฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย และมอมเมาให้ผู้หญิงสูญเสียทั้งเงินทองและความมีคุณค่า ทั้ง ๆ ที่ผู้หญิงมีค่ามากมายที่จะทำประโยชน์ในเรื่องอื่นให้กับสังคม ภาพลักษณ์ของผู้หญิงโป๊เปลือย หญิงขายบริการ นางบำเรอ และการเป็นภรรยาบ่อย ทำให้ศีลธรรม และสำนึกดีหดหายไป มายาคติความงามในยุคนี้ประสบความสำเร็จในการทำให้ผู้หญิงลุ่มหลงอยู่กับร่างกายตนเอง ไม่ลืมหูลืมตา ว่าได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือ ถูกครอบงำให้อยู่แต่ในแวดวงของความสวยความงาม เข้าใจว่าเป็นเรื่องที่ดี เป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในชีวิต จนลืมนึกถึงความรับผิดชอบต่อสังคมไปเสีย

ในที่สุดนิสิตนักศึกษา ปัญญาชนเริ่มทนไม่ได้ การประกวดนางสาวไทยจึงถึงจุดแตกหัก เพราะคนในสังคมเริ่มตื่นตัวและไม่เห็นด้วยอย่างรุนแรง ทำให้เรื่องการประกวดนางสาวไทยเงียบหายไปนับ 10 ปี และหากจะย้อนกลับมาก็ต้องสร้างค่านิยมกันใหม่ที่ทำให้ผู้หญิงงามอย่างมีคุณค่า ซึ่งไม่อยู่ในขอบเขตของการศึกษานี้แล้ว แต่น่าจะมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันนี้ในยุคถัดมาว่ามายาคติความงามนั้นได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างไรหลังจากที่การประกวดความงามเงียบหายไปนานหลายปี เรียกว่านานนับทศวรรษเลยทีเดียว